Embargo tot woensdag 10-11-2021 14:00u

CDA Gulpen-Wittem

Algemene Beschouwingen Begroting

Raadsleden:

Marieke Nass
fractievoorzitter

Fon Kistermann
plv- fractievoorzitter

Mike Eggen
raadslid

G

Burgerfractieleden:
Roger Cratsborn, Gerjo Pecher-Dimmedal, Noël Buijsen,
Willem Voncken, Chris Wouters, Joris Kirkels.

Voorzitter,

De laatste begrotingsbehandeling van deze raadsperiode is aangebroken. De begroting 2022 staat op de agenda.

De Corona pandemie houdt ons nog steeds in de greep en of dit niet genoeg was voltrok zich medio juli een waterramp van ongekende omvang. Helaas concentreerde de pers zich op Valkenburg terwijl ook veel inwoners in Gulpen-Wittem getroffen zijn. Onze ondernemers waren nog niet de ene crisis te boven toen ze daarboven op ook nog met deze ramp werden geconfronteerd.

Ook politiek en bestuurlijk was een roerige periode, met als start een wissel van de macht, en in het midden de val van de coalitie en de vorming van een nieuwe coalitie. Hoewel het voor de buitenwereld wellicht soms leek alsof raadsleden niet met elkaar door een deur kunnen, is het tegenovergestelde waar. De meeste verhoudingen tussen raadsleden zijn goed te noemen. Dit wil ik namens mijn fractie vanavond nogmaals benadrukken.

Ook voor de organisatie was het geen makkelijke periode met de wisselingen en niet te vergeden de coronapandemie. Het vergde veel van ons ambtenarencorps om te moeten schakelen tussen verschillende politieke standpunten en verzoeken van de gemeenteraad en het thuiswerken. Deze periode kende veel uitdagingen. De organisatie danken wij dan ook van harte. Ook voor de inzet bij de waterramp. Jullie werk wordt zeer gewaardeerd.

Bij de bestuurswissel heeft het CDA aangegeven dat we te maken hebben met een financieel zorgelijke situatie, terwijl er een aantal moeilijke dossiers op tafel zijn blijven liggen. Steeds meer taken van het Rijk worden gedecentraliseerd naar de gemeenten, echter krijgen we hiertoe onvoldoende financiële middelen. Onze financiële reserves zijn nagenoeg uitgeput. Dit betekent dat we steeds zuiniger moeten omgaan met de financiële middelen die we hebben. De leefbaarheid staat bij het CDA voorop en als CDA vinden wij dan ook dat we niet moeten bezuinigen op subsidies en voorzieningen in onze dorpen. Ook vindt het CDA het belangrijk dat Gulpen-Wittem haar sociale karakter behoudt. Wij willen het geld weer dáár brengen waar het thuishoort, namelijk bij de burgers. Voor ons als CDA is financiële stabiliteit prioriteit. Daarbij is veel van ons coalitieprogramma “Samen met de inwoners voor een stabiel bestuur” in uitvoering. Laten we die zaken eerst afmaken. De organisatie heeft hier

meer dan de handen vol aan. Met deze begroting wordt hieraan voldaan, met zoals het hoort, vrijwel geen nieuw beleid, omdat dit overgelaten dient te worden aan de nieuwe gemeenteraad.

Financiën

Mede doordat we bij de bestuursrapportage structureel maar liefst € 600.000,- structureel hebben bijgeraamd voor de WMO was een tekort van een tekort van meer dan € 910.000,- het uitgangspunt voor de begroting 2022. Geen sinecure opgave lijkt mij. Ingrijpende bezuinigingen waren mede door het positief resultaat van de september circulaire niet nodig. Verplicht opgelegde ontwikkelingen slokken bijna alle financiële ruimte op zodat er maar slecht beperkte ruimte is voor nieuwe wensen. Dat daarmee zoals PRO beweerd voort geborduurd wordt op het door het vorige college gevoerde beleid zie ik geheel anders. Vele zaken in de begroting liggen vast en zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. Dat geldt ook voor Gulpen-Wittem. Echter de erfenis waar dit college mee geconfronteerd was zeker niet rooskleurig. Middelen waren met een truc uit de begroting geschrapt die nu weer geheel of deels opgevoerd moeten worden. Als voorbeeld de NV VTC en wel de z.g. agiostoring en de voorziening voor de lening. Ook de algemene reserve werd gehalveerd door meer dan 3 miljoen er te halen voor de organisatie ontwikkeling.
Desondanks is het college er in geslaagd om een sluitende begroting aan de raad voor te leggen. Chapeau daarvoor.

Gemeentehuis

In de begroting is een bedrag van 3 miljoen euro opgenomen voor het verduurzamen van het gemeentehuis. Per 1 januari 2023 moet het gemeentehuis namelijk voldoen aan Energielabel C. Dit is een Rijksverplichting.
Deze verplichting is reeds vanaf 2018 bekend en voor ons als CDA Fractie is en blijft het onbegrijpelijk dat niet reeds in de begrotingen 2019 of 2020 middelen hiervoor zijn gereserveerd. Blijkbaar is het huidige college hiermee overvallen, immers in de kaderbrief is hierover geen letter terug te vinden.

Wie ons gemeentehuis een beetje kent, weet dat het vrijwel onmogelijk is dat het gemeentehuis een Energielabel C heeft, en de inschatting van de CDA fractie is, dat het Energielabel zomaar eens veel slechter zou kunnen zijn en dat het een enorme investering

vergt om ons gemeentehuis te verduurzamen. Tel daar bij op dat ons gemeentehuis veel te groot is nu door thuiswerken als gevolg van COVID 19 veel kantoorruimten nauwelijks gebruikt worden Ook na de pandemie is een hybride werkvorm niet weg te denken en blijft het gebouw te groot, niet efficiënt en erg duur in het onderhoud.

Uit het vragenhalfuurtje bleek dat er nog géén concreet uitgewerkte plannen zijn voor het verduurzamen van het gebouw. Wel werd er gesproken over klimatologische aanpassingen. Het CDA is geen voorstander om maar lukraak een bedrag in de begroting op te nemen zonder verdere onderbouwing. Echter niets opnemen is de kop in het zand steken. Het getuigd van een goed rentmeesterschap, zoals u van het CDA gewend bent, om in te spelen op zaken die onvermijdbaar zijn. Dus willen wij het bedrag van 3 miljoen handhaven maar wel meer realistisch in de tijd ramen. 2,8 miljoen voor 2023 en 2 ton voor het onderzoeken van de diverse opties in 2022, welke volgens het CDA zijn:

- Huidige gemeentehuis verbouwen zodat toekomstbestendig is en voldoet aan de verplichting voor energielabel C.

- Huidige gemeentehuis gedeeltelijk te herbestemmen en alleen het noodzakelijke gedeelte te renoveren/verbouwen zodat dit deel toekomstbestendig is en voldoet aan de verplichting voor energielabel C.

- Nieuwbouw met volledige herbestemming van het huidige gemeentehuis

Het huidige gebouw of een deel er van zou uitstekend geschikt zijn voor appartementen waar in de centrale kern Gulpen een groot tekort aan is en de behoefte groot.
Hierbij merkt het CDA op dat het gebouw in alle gevallen behouden dient te blijven, in ieder geval het aangezicht. Dit is namelijk karakteristiek en dient behouden te blijven voor de gemeenschap.

Amendement: schrappen 3 miljoen, budgetteren 2 ton voor onderzoek en vervallen toeristenbelasting 0-14 jaar
Motie: 3 mogelijkheden laten onderzoeken voor verduurzaming gemeentehuis

Duurzaamheid

De gevolgen van de klimaatsverandering hebben we helaas medio juli kunnen zien. Goed dat het college met diverse andere partijen werkt aan een deltaplan Waterveilig Limburg. Alleen

een integraal plan inclusief voldoende financiering kan de gevolgen van de klimaatsverandering op het gebied van waterveiligheid het hoofd te kunnen bieden.

Ten aanzien van de Regionale Energie strategie hebben wij als CDA een duidelijk statement afgegeven. Ons “vijf sterren landschap” is ons kapitaal en verdienmodel. Je moet de kip met de gouden eieren niet slachten maar koesteren.

Voor het eind van het jaar moeten wij de “transitievisie warmte” vaststellen en concreet welke plan we hebben om de CO2 uitstoot te reduceren door woningen te verduurzamen en hiermee te voldoen aan de opgave voor 2030 respectievelijk 2050. Wij zien met belangstelling het voorstel voor komende maand tegemoet. Nadrukkelijk willen wij opmerken dat het voor onze inwoners wel haalbaar maar vooral ook betaalbaar moet zijn.

Goed dat tijdens de Thema bijeenkomst Accommodatiebeleid een doorkijk gegeven is wat ons te wachten staat qua investeringen om ten aanzien van onze accommodaties in 2050 aan de klimaat doelen te voldoen. Zoals reeds opgemerkt staat de leefbaarheid bij het CDA voorop en willen wij niet bezuinigen de voorzieningen in onze dorpen. Om aan dit uitgangspunt en aan de duurzaamheid opgave te kunnen voldoen dienen dan ook slimme oplossingen gevonden te worden. De vraag aan de portefeuillehouder is dan ook waar hij nu reeds concrete mogelijkheden ziet.

Woningbouw en het creëren van mogelijkheden voor vooral starters en doorstromers

De woningmarkt in het Heuvelland, waaronder ook onze gemeente, is al een tijdje fors overspannen. Vaak worden woningen onderhands verkocht of worden als tweede woning gekocht. Het lijkt met de maand erger te worden. Zeker nu door de ervaringen met het Corona thuiswerken ook nog de mensen uit de Randstad ons Heuvelland als een mooie en relatief betaalbare woonplek zien en dat dagje reizen naar hun werk per week voor lief nemen. Dat geeft nog eens een extra druk op een markt waar nauwelijks aanbod is.
Het college heeft eerder toegezegd te onderzoeken welke opties er zijn voor het creëren van mogelijkheden voor starters en senioren op de woningmarkt. Vraag: Heeft het college in dit kader al zich op concrete projecten?

Steeds meer woningen worden opgekocht als beleggingsobject of als tweede woning. Dit beperkt zich helaas niet meer tot het dure segment in het buitengebied. Ook bij woningen in midden en lagere prijsklasse in de woonbuurten doet zich dit steeds meer voor. Helaas is het juridisch niet mogelijk om actie hiertegen te ondernemen vanuit de gemeente. De enige knop waaraan de gemeenteraad kan draaien is de forensenbelasting. Het CDA wil dan ook de forensenbelasting met 50% verhogen en dient hiertoe een amendement in.

Amendement: verhogen forensenbelasting

Toerisme

De economische motor van onze gemeente heeft door Corona aanvankelijk grote klappen gehad maar heeft zich dit jaar nagenoeg kunnen herstellen. Het was te merken dat veel mensen kozen voor een vakantie in eigen land en dus ook in ons vijf sterren landschap.
Het college stelt ten aanzien van de toeristenbelasting twee zaken voor. Enerzijds om het tarief te verhogen naar € 2,-. Gezien het feit dat de omliggende gemeente dit al hebben gedaan of gaan doen of zelfs kunnen wij hiermee onder voorwaarden mee instemmen. Al jaren vragen wij bij de algemene beschouwingen aandacht voor het onderhoud van ons buitengebied, parkeerplaatsen en fietspaden. Helaas moeten we constateren dat daar weinig tot geen verbetering in te constateren is. Als we de toerist extra gaan belasten moet hij daarvoor ook wat terug zien. Dus een duidelijke toezegging van de wethouder dat daar nu wel aandacht aan besteed wordt.
Anderzijds stelt het college voor om toeristenbelasting te gaan heffen voor de 0 tot 14 jarige. Gulpen-Wittem wil graag een kind en gezinsvriendelijke toeristische gemeente zijn Het gaat ons op dit moment een brug te ver om nu plotsklaps dit te wijzigen en deze groep extra te belasten. Zoals reeds tijdens de commissievergadering opgemerkt vinden wij een dergelijke beleidsbeslissing al dan niet door de nieuwe gemeenteraad genomen moet worden na overleg met de toeristische sector.
Wij dienen dan ook hiervoor een amendement in.

Mobiliteit

Dit jaar hebben wij het mobiliteitsplan vastgesteld en ook het “project verantwoord op weg”.
Ten aanzien van het mobiliteitsplan is ons toegezegd dat medio dit jaar een uitvoeringplan zou volgen. Nu is het jaar bijna voorbij. Wat mogen we van de portefeuillehouder in deze nu

concreet verwachten in 2022. Verantwoord op weg zit in de evaluatie fase. Wanneer mogen we de resultaten verwachten en wat u concreet gaat doen met de € 100.000,- die voor 2022 nu in de begroting worden opgevoerd.

Sociaal Domein

Sociaal reeds opgemerkt is het CDA voor een Sociale gemeente. Wij zijn het dan ook met het college eens dat nu niet het moment is om ingrijpende bezuinigingen op de Huishoudelijke Hulp door te voeren. De vraag is alleen of iedereen bediend kan worden daar de uitvoerende instanties geen personeel kunnen vinden.
Dit ligt overigens veel breder. Wij horen en zien overal dat er geen personeel te vinden is en vacatures niet ingevuld kunnen worden m.n. in de horeca, zorg en technische beroepen. Ook als het om werkzaamheden gaat die geen hogere opleiding vragen. Merkwaardig als je ziet hoeveel mensen nog in de uitkering zitten. De visie van het CDA is dat je armoede, eenzaamheid en sociaal isolement het best kunt voorkomen door een betaalde baan en die zijn er nu meer dan genoeg. De vraag is welke instrumenten de portefeuillehouder concreet inzet om de mensen naar deze banen toe te leiden?

Tot slot

Voorzitter,
Dit is een begroting die het sociaal karakter van onze gemeente laat zien en de leefbaarheid van de gemeenschap voorop zet. Onze gemeente staat voor vele uitdagingen. De nieuwe gemeenteraad zal hiertoe nog diverse moeilijke besluiten moeten nemen in de toekomst.
Kortom, een begroting waarmee de CDA fractie mee kan instemmen.

De *CDA* Fractie Gulpen – Wittem